

Lisse - 'best wel chill'

Jeugdnota Lisse 2012-2016

W026241/19361

Vast gesteld door de gemeenteraad op 29 maart 2012

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Aanpak	3
1.3 Opbouw van de nota	4
Hoofdstuk 2 Vertreksituatie	5
2.1 Wat is jeugdbeleid	5
2.2 Waarom jeugdbeleid	5
2.3 Landelijke ontwikkelingen	5
Hoofdstuk 3 De lokale situatie	7
3.1 Opgroeien in Lisse	7
3.2 Uitgangspunten	8
3.3 Visie, missie en doelgroep	9
3.4 Gemeentelijke regie op jeugdbeleid	10
3.5 De gemeentelijke beleidsterreinen	11
Hoofdstuk 4 Speerpunten 2012-2016	15
4.1 Jongerenwerk	15
4.2 Jeugdparticipatie	18
4.3 Vrije tijd	21
Hoofdstuk 5 Samenvatting en Planning	23

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor u ligt de nota jeugdbeleid van de gemeente Lisse. Onder de titel Lisse - “best wel Chill” geeft het gemeentebestuur invulling aan het gemeentelijk jeugdbeleid. De titel is gebaseerd op uitspraken van jongeren naar aanleiding van de vraag hoe ze Lisse, als gemeente om te wonen en leven, ervaren.

Deze nota is de opvolger van de nota jeugdbeleid “Geef jeugd de Ruimte” voor de periode 2005-2009. De nota geeft verder invulling aan het coalitieprogramma Lisse 2010-2014, waarin staat dat een nieuw en integraal jeugdbeleidsplan opgesteld moet worden.

1.2 Aanpak

Een nota jeugdbeleid wordt niet vanachter een bureau geschreven. Vanaf september 2011 is een interactief proces doorlopen om te komen tot deze nota. In het voortraject van de totstandkoming van de nota zijn individuele gesprekken gevoerd met een aantal belangrijke ‘spelers’ in het jeugdbeleidsveld in Lisse. Het betrof mensen die werken met en voor jeugdigen in Lisse. Dit waren: de politie (wijkagent), het maatschappelijk werk, het voortgezet onderwijs, het jongerenwerk, Static en the Gate. Aan hen werd gevraagd hoe zij de jeugd van Lisse zien, of er knelpunten en/of problemen onder en ten aanzien zijn van de jeugd, wat sterke en zwakke punten van het huidige jeugdbeleid zijn en wat de bijdrage is van de organisaties aan het jeugdbeleid in Lisse. Daarnaast heeft een workshop plaatsgevonden met mensen uit de gemeentelijke organisatie zoals de wethouder en diverse beleidsmedewerkers. Op basis van deze informatie werd een nota van uitgangspunten geschreven. Hierin werden de visie, missie, de uitgangspunten en speerpunten voor de jeugdbeleidsnota beschreven.

Vervolgens heeft een workshop plaatsgevonden voor het maatschappelijk middenveld. Hiervoor zijn alle organisaties die met en voor jeugd werken uitgenodigd. Op de avond waren 18 mensen aanwezig. Het betrof mensen uit het (sport)verenigingsleven, het jongerenwerk, de politie, organisaties voor jongeren en onderwijs. In deze workshop stond de uitgangspuntennota centraal. De visie, de missie, de algemene uitgangspunten en de uitgangspunten ten aanzien van de drie speerpunten werden besproken en bediscussieerd. Er werden diverse verbeteringsuggesties aangedragen maar de grote lijnen van de uitgangspuntennota werden onderschreven door de aanwezigen.

Tijdens dit traject is ook een jeugdparticipatietraject gestart. De vraagstelling richting de jongeren is concreet en dicht bij hun belevingswereld gehouden. Jongeren hebben hun mening gegeven over de drie speerpunten van de jeugdbeleidsnota (jongerenwerk, jeugdparticipatie en vrije tijd).

Zo’n 200 jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar zijn geïnterviewd op het voortgezet onderwijs (de drie locaties van het Fioretti College in Lisse), op verschillende plekken op straat en tijdens een vrijdagavondopening van The Gate. Aan deze jongeren is gevraagd wat zij van Lisse vinden (wat is leuk en wat is minder leuk, missen zij wat en zo ja, wat).

Vervolgens is doorgevraagd op de drie speerpunten die in de nota behandeld worden, namelijk jongerenwerk, jeugdparticipatie en vrije tijd.

1.3 Opbouw van de nota

De nota jeugdbeleid Lisse is opgebouwd uit vier onderdelen:

- De vertreksituatie waarin een korte uiteenzetting wordt gegeven van de meest recente ontwikkelingen op het gebied van jeugdbeleid.
- De lokale situatie waarin cijfermatig een beeld van de jeugd in Lisse wordt geschetst en een overzicht van punten wordt gegeven met betrekking tot jeugd die in andere nota's van verschillende beleidsterreinen zijn benoemd.
- De verdieping van de jeugdnota in de drie speerpunten, jongerenwerk, jeugdparticipatie en vrije tijd.
- Concrete acties wat betreft de 3 speerpunten.

2. Vertreksituatie

2.1 Wat is jeugdbeleid?

Jeugdbeleid is een samenhangend beleid van diverse beleidsterreinen gericht op jeugd en jongeren die ingaan op de verschillende leefgebieden van de jeugd en waaraan doelen en acties verbonden zijn. Naast voorzieningen die specifiek gericht zijn op kinderen en jongeren, zijn er ook andere beleidsterreinen die van invloed zijn op jeugd, zoals bijvoorbeeld veiligheidsbeleid, sportbeleid en de inrichting van de openbare ruimte. Wanneer deze beleidsterreinen op elkaar afgestemd zijn als het gaat om de doelgroep jeugd, is er sprake van integraal jeugdbeleid.

Het leven van kinderen en jongeren speelt zich af op veel verschillende plaatsen en zowel leeftijdsgenoten als volwassenen hebben invloed op de ontwikkeling van kinderen en jongeren. 'It takes a village to raise a child' is de inmiddels populaire uitdrukking voor wat in beleidstermen 'pedagogische basisinfrastructuur' heet. Hieronder wordt verstaan: het geheel van ontwikkelingsmogelijkheden dat gezin, jeugdvoorzieningen en de verdere leefomgeving samen te bieden hebben. Het gaat hierbij om scholen, kinderopvang, peuterspeelzalen, buitenschoolse opvang, het kinder- tiener- en jongerenwerk en allerlei verenigingen op het terrein van sport en cultuur. Maar ook de 'pedagogische civil society' (bestaande uit familie, vrienden, burens, kennissen en vrijwilligers) is hier een onderdeel van. (bron: NJI 2011, www.nji.nl)

2.2 Waarom jeugdbeleid

Een nota jeugdbeleid kent twee aspecten. Enerzijds de preventieve en signalerende functie en anderzijds heeft de nota jeugdbeleid aandacht voor de jeugd waar het minder goed mee gaat en die extra ondersteuning nodig heeft.

2.3 Landelijke ontwikkelingen

Verschillende landelijke ontwikkelingen hebben consequenties voor deze nota bijvoorbeeld als het gaat om de (invulling van de) rol en functie van het jongerenwerk en de wijze waarop de gemeente de (zienswijze en mening van de) jeugd ziet in de uitvoering van de nota. Tegelijkertijd hebben deze ontwikkelingen ook invloed op beleidsterreinen zoals onderwijs, cultuur, veiligheid en sport. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

Ambities van het kabinet

Op 30 september 2010 is het Regeerakkoord 'Vrijheid en verantwoordelijkheid' gepresenteerd. In dit akkoord presenteert het nieuwe kabinet verschillende voorstellen die het gemeentelijk jeugdbeleid raken.

Vanuit het onderwijs wordt gesteld dat het aantal vroegtijdig schoolverlaters teruggebracht dient te worden. Daarnaast komen de ambities op het terrein van veiligheid erop neer dat grensoverschrijdend gedrag van risicojongeren, individueel en in bendes, wordt teruggedrongen en dat kinderen die jonger zijn dan twaalf jaar en overlast

veroorzaken of criminaliteit plegen zo vroeg mogelijk in beeld worden gebracht zodat hun probleemgedrag direct en tijdig behandeld kan worden.

De transitie van de jeugdzorg brengt met zich mee dat de jeugdzorg helemaal naar gemeenten gaat, inclusief de jeugd-ggz. Er komt één financieringsstelsel en de Centra voor Jeugd en Gezin gaan dienen als frontoffice voor alle jeugdzorg. Gemeenten moeten jeugdzorg doelmatiger en efficiënter kunnen aansturen dan nu het geval is.

Welzijn nieuwe stijl

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft samen met de VNG en de MOgroep in 2010 het landelijke stimuleringsprogramma Welzijn Nieuwe Stijl gelanceerd. Het programma is erop gericht om de werkelijke potentie van de Wet maatschappelijke ondersteuning te benutten door te stimuleren, inspireren en concrete handreikingen te bieden. Welzijn Nieuwe Stijl kent acht kenmerken. Deze geven richting aan de kwaliteitsontwikkeling van de welzijnssector en zijn daarmee ook voor gemeenten in de rol als opdrachtgever relevant.

Werken volgens Welzijn Nieuwe Stijl betekent:

1. Gericht op de vraag achter de vraag
2. Gebaseerd op de eigen kracht van de burger
3. Direct eropaf
4. Formeel en informeel in optimale verhouding
5. Doordachte balans van collectief en individueel
6. Integraal werken
7. Niet vrijblijvend, maar resultaatgericht
8. Gebaseerd op ruimte voor de professional.

Positief jeugdbeleid

Positief jeugdbeleid kent zijn opmars in Nederland. In plaats van te denken vanuit problemen, wordt gedacht vanuit kansen en talenten. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) omschrijft positief jeugdbeleid als volgt: 'Om ervoor te zorgen dat kinderen en jongeren zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen, moet de pedagogische kwaliteit van hun omgeving worden verbeterd. Daarbij spelen niet alleen ouders een belangrijke rol, maar ook allerlei medeopvoeders, in het bijzonder professionals en vrijwilligers in algemene jeugdvoorzieningen. Bijvoorbeeld op school, in de kinderopvang, in de buitenschoolse opvang, in het jongerenwerk en bij sport- en cultuurverenigingen.'

De kernwoorden voor positief jeugdbeleid zijn participatie, talentontwikkeling en verbinding. Jongeren worden vanuit deze visie niet gezien als kwetsbaar, maar als volwaardig en talentvol.

3. De lokale situatie

3.1 Opgroeien in Lisse

De gemeente Lisse zet zich met name in op het preventieve aspect van jeugdbeleid.

Landelijk onderzoek toont aan dat het goed gaat met 85% van de kinderen. 15% ondervindt één of meerdere problemen bij het opgroeien. Bij 10% daarvan is sprake van enkelvoudige problemen, 5% ervaart meervoudige problematiek (SCP, Kinderen in Nederland, 2005).

Uit het recente landelijke onderzoek Kinderen in Tel (2010) komt naar voren dat de gemeente Lisse van de 441 gemeenten op plaats 382 staat. Kinderen in Tel bundelt de gegevens op provinciaal en gemeentelijk niveau over het welzijn van kinderen en jongeren in Nederland. Op basis van 12 indicatoren wordt de leefsituatie van kinderen in gemeenten vergeleken met andere gemeenten. De score is zo opgebouwd dat nummer 1 voor de slechtst scorende gemeente is en nummer 441 de best scorende gemeente.

Dit positieve beeld van Lisse komt ook naar voren in een onderzoek van het tijdschrift Elsevier (juli 2011). Hier staat Lisse op de 22^e plaats in de Top 50 van de beste Nederlandse gemeenten. Daarnaast staat de gemeente zelfs op de 3^e plaats in de Top 10 van meest kindvriendelijke gemeenten. “Alblasserdam, Bloemendaal en Lisse bieden het beste pakket kindervoorzieningen. Daar kunnen gezinnen kiezen uit een grote verscheidenheid aan goede kinderdagverblijven, basisscholen, buitenschoolse opvang en speelmogelijkheden.”

Om hoeveel jeugdigen gaat het in de gemeente Lisse? Jeugd in de leeftijd 0-18 jaar maakt in Lisse 20,9% van de bevolking uit (gegevens gemeente Lisse). De doelgroep 0-11 jarigen bestond op teldatum 1 januari 2011 uit 2.832 kinderen. De doelgroep 12-18 jarigen uit 1.918 tieners/jongeren.

Een positief beeld, maar er is ook een groep jeugd in Lisse waar het minder goed mee gaat of die behoren tot een risicogroep. Wij willen ons in onze aanpak ook duidelijk op deze groep richten.

Cijfers uit de jongerenpeiling 2008 van de GGD laten het volgende beeld zien (tabel 1).

Leefgebied	Aantal % jongeren 12-18 jaar
Gezinssituatie	
Twee oudergezin	80
Eenoudergezin	10
Nieuw ouder gezin	5
Co-ouder gezin	4
anders	<1
Geestelijke gezondheid	
Indicatie psychosociale problemen	12
Groot risico psychosociale problemen	4,3
3 of meer ingrijpende gebeurtenissen	22
Problemen met 1 of meer ingrijpende gebeurtenissen	24
Vaak aan suïcide gedacht	2
Genotsmiddelengebruik	
Alcohol afgelopen maand binge drinken*	35
Afgelopen maand gedronken	54
Ooit harddrugs** gebruikt	2,9
Afgelopen maand harddrugs gebruikt	1,9
* Binge drinken= vijf of meer glazen bij een gelegenheid	
** harddrugs = XTC, speed, cocaine, heroïne, paddo's	
School	
negatieve schoolbeleving	8
spijbelen (4 weken) : hele dag	8
1 uur of meer	18
Ziekteverzuim (afgelopen 4 weken)	31
Pesten op school (dader)	26
Gepest worden op school	16
Gepest buiten school	10

Tabel 1: Jongerenpeiling 2008 GGD Hollands Midden, gegevens voor Lisse

3.2 Uitgangspunten voor het jeugdbeleid

Algemene uitgangspunten voor het jeugdbeleid

- De gemeente gaat uit van positief jeugdbeleid;
- Het verdrag voor de rechten van het kind is leidraad;
- Het kind /de jongere staat centraal;
- Het jeugdbeleid van de gemeente Lisse richt zich op zowel het aanbieden van algemene basisvoorzieningen (onderwijs, jeugd- en jongerenwerk, wijkactiviteiten) als op het gericht bieden van hulp en ondersteuning aan kinderen en jongeren met een specifieke ondersteuningsbehoefte (o.a. CJG);
- Er wordt uitvoering gegeven aan de (wettelijke) taken en opdrachten die vanuit het Rijk en de provincie aan de gemeente zijn toebedeeld;
- De jeugd is de toekomst van de samenleving.

3.3 Visie, missie en doelgroep

3.3.1 Gemeentelijke visie op jeugdbeleid

Gemiddeld doorloopt 85% van de jeugd in Nederland de lange weg van baby tot volwassene zonder noemenswaardige problemen (bron: Ministerie van Jeugd en Gezin, 2009). De situatie in de gemeente Lisse wijkt hier niet van af. Door het inzetten van preventief en positief jeugdbeleid willen we dit graag zo houden. Het belangrijkste uitgangspunt voor de gemeente Lisse is, dat de jeugd de toekomst is van onze samenleving. Dit uitgangspunt is van groot belang bij het ontwikkelen van een visie op het gemeentelijk jeugdbeleid. Als de jeugd de toekomst is van onze samenleving, is investeren in jeugd van nu van vitaal belang, niet alleen voor de individuele ontplooiingsmogelijkheden van jongeren, maar ook voor de sociale samenhang van de samenleving.

Dit uitgangspunt laat zich vertalen in de volgende visie van de gemeente Lisse op jeugdbeleid:

De gemeente Lisse wil dat haar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien tot zelfstandige, gezonde en participerende volwassenen. De gemeente wil uitgaan van de talenten van jeugdigen en het benutten van kansen en hecht daarnaast veel waarde aan de mening van jeugdigen.

De gemeente Lisse is van mening dat in een samenleving, die steeds complexer wordt, het van belang is dat de verantwoordelijkheid voor een optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren door diverse partijen wordt opgepakt. Een ieder heeft hierbij een eigen taak en verantwoordelijkheid. Het gaat hier om ouders en verzorgers, verenigingen, instellingen / organisaties en zeker ook de kinderen en jongeren zelf.

Opvoeden en opgroeien is in eerste instantie een taak en verantwoordelijkheid van ouders en verzorgers en de jeugdigen zelf. In het opvoedingsproces wordt van ouders verwacht dat zij hun kinderen stimuleren in hun ontwikkeling naar volwassenheid.

Jeugdigen hebben een eigen verantwoordelijkheid in het proces van opgroeien. Naarmate zij ouder worden kunnen zij door anderen aangesproken worden op deze verantwoordelijkheid. De gemeente Lisse gaat uit van de mogelijkheden van de jeugdigen en houdt daarbij rekening met hun achtergrond en potentie.

De gemeente is regievoerder, maar voert zelf niet uit, daarom is voor het gemeentelijk jeugdbeleid de inzet van jeugd, ouders en organisatie/verenigingen/instellingen van essentieel belang. De gemeente verwacht daarin van organisaties en instellingen een professionele en pro-actieve houding.

3.3.2 Gemeentelijke missie op jeugdbeleid

Om de bovenstaande visie te realiseren heeft de gemeente Lisse zichzelf de volgende missie opgelegd.

De gemeente Lisse wil met het integrale jeugdbeleid goede ontwikkelingskansen creëren zodat elke jeugdige zich kan ontwikkelen tot een zelfstandige volwassene en actief kan deelnemen aan het maatschappelijke, sociale en economische leven.

3.3.3 Doelgroep

Het gemeentelijk jeugdbeleid richt zich op alle jeugdigen in Lisse van 0-18 jaar. Wat betreft de speerpunten gaat specifieke aandacht uit naar alle jongeren van 12-18 jaar. Deze leeftijdsfase kenmerkt zich vooral doordat veel zaken veranderen en er dus meer en andere wensen en behoeften worden ontwikkeld.

Het jeugdbeleid richt zich op alle jeugdigen in al haar diversiteit en met al haar talenten, met extra aandacht voor de zogenaamde risico jeugd.

3.4 Gemeentelijke regie op het jeugdbeleid

De gemeente Lisse wil een stevige rol op zich nemen als het gaat om de regievoering. 'Regie is sturing ten aanzien van een vooraf afgebakend geheel'. Een goede regisseur heeft overzicht over de situatie en is in staat het handelen van verschillende actoren af te stemmen tot een samenhangend geheel om zodoende de beoogde doelen te realiseren. Regievoeren is dus eigenlijk gewoon sturen, maar dan wel met een vooraf scherp gesteld vizier. Heel praktisch gaat het om: overzicht krijgen van alle zaken die spelen op het gebied van jeugd(beleid), visie bepalen en bewaken, partners bepalen, partners mobiliseren, enthousiasmeren en inspireren, partners koppelen, plannen van aanpak maken, beleidslijnen uitzetten, verantwoording afleggen etc.

Het moge duidelijk zijn dat de regisseur van het jeugdbeleid een belangrijke spilfunctie heeft binnen het jeugdbeleid en daarbuiten waar het jeugd aangaat. De gemeente ziet voor zichzelf als regievoerder dan ook een taak weggelegd om het samenwerken tussen verschillende organisaties voor jeugd te bevorderen.

Acties:

- Meer beleidscapaciteit vrijmaken voor preventief jeugdbeleid en de regierol daarop. Het betreft hier de inzet op preventief jeugdbeleid (met name de drie speerpunten) en niet bijvoorbeeld de inzet op de transitie van de jeugdzorg. Voor 2012 is deze extra inzet geborgd. Voor 2013 en verder nemen we een voorstel op in de kadernota.
- De ambtenaar jeugdbeleid heeft een coördinerende rol en fungeert als aanspreekpunt voor alle ambtenaren die betrokken zijn bij, een onderdeel van, het integrale jeugdbeleid.
- Minimaal 1 keer per jaar initieert de gemeente een netwerkbijeenkomst voor organisaties die met en voor jeugd in Lisse werken. Doel van deze bijeenkomst is signalering, afstemming, ervaring uitwisseling, samenwerking bevorderen en de nota jeugdbeleid tussentijds evalueren.

3.5 De gemeentelijke beleidsterreinen

Jeugdbeleid is integraal beleid. Het strekt zich uit over verschillende (beleids)terreinen. De jeugd is tenslotte te vinden binnen de gezondheidszorg, sport, Wet maatschappelijke ondersteuning, sociale zaken, buurt- en wijkbeheer, speelruimte, openbare orde en veiligheid, cultuur en bibliotheken en al het beleid daar omtrent. Binnen de diverse (beleids)terreinen is het dus belangrijk dat de jeugd een serieuze plek krijgt. Hieronder volgt een opsomming van beleidsterreinen en beleidsnota's die een relatie hebben met jeugdbeleid.

Jeugd en gezondheid

- *Lokaal Gezondheidsbeleid Gemeente Lisse 2008-2011*

In de nota Lokaal Gezondheidsbeleid Gemeente Lisse presenteert de gemeente haar beleidsprioriteiten voor het lokaal gezondheidsbeleid voor de periode 2008 - 2011. Doel van het lokaal gezondheidsbeleid is het op peil houden of verbeteren van de gezondheidssituatie van de inwoners. Mensen zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het eigen gedrag en daarmee ook voor hoe gezond men leeft. De gemeente kan echter wel stimuleren dat mensen een gezonde keuze maken.

De gemeente heeft gekozen voor zes beleidsprioriteiten op basis van de gezondheidsgegevens van de gemeente Lisse, de ervaren knelpunten door de eerstelijns intermediairs en de vijf speerpunten van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport. Op het gebied van leefstijl zijn drie speerpunten geformuleerd: schadelijk alcoholgebruik, voldoende bewegen en gezonde voeding. Kinderen en jongeren zijn een belangrijke doelgroep bij deze speerpunten.

Jeugd en onderwijs

- *Voorschoolse voorzieningen 2012- 2015*

De gemeente Lisse heeft een ruim aanbod aan voorschoolse voorzieningen in de vorm van kinderdagverblijven. Op deze kinderdagverblijven wordt ook peuteropvang aangeboden. Ook biedt de gemeente nog een gesubsidieerde vorm van peuteropvang aan. De door de gemeente gesubsidieerde peuters krijgen minimaal ambitieniveau 2+ aangeboden. Doel van dit ambitieniveau is spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en stevig ondersteunen. Dit niveau komt overeen met het kwaliteitsniveau dat beoogd wordt met voorschoolse educatie in het wetsvoorstel OKE en komt overeen met de peuteropvang die wordt gegeven in de kinderopvang. Dit betekent ook het aanbieden van VVE (Vroeg en voorschoolse educatie).

We onderscheiden als speciale doelgroep peuters van ouders met weinig inkomen en de groep zorgpeuters. De groep ouder met weinig inkomen (d.w.z. met een inkomen van minder dan 110% van het bijstandsniveau) kunnen vanaf de zomer 2012 zonder ouderbijdrage gebruik maken van de peuteropvang. Hetzelfde geldt voor de groep zorgpeuters. Het CJG speelt hierin een rol als het gaat om indicatie. Tevens zal er vanaf de zomer 2012 een overdracht plaats gaan vinden van alle kinderdagverblijven naar de

basisscholen. Het overleg tussen kinderdagverblijven, peuteropvangaanbieders en de directies van de scholen gaat plaats vinden in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

- *Regionaal Educatieve Agenda (REA)*

In regionaal verband zijn de gemeenten van de Duin- en Bollenstreek samen met de schoolbesturen met elkaar in overleg in de REA. Op de agenda staan thema's en onderwerpen die gemeenten, schoolbesturen (zowel bo als vo) en overige partners op regionaal niveau belangrijk vinden. Deze thema's zijn kapstokken voor gezamenlijke afspraken die weer richtinggevend zijn voor het lokale onderwijs- en jeugdbeleid. De regionale thema's overstijgen de lokale gemeentelijke grenzen. Momenteel staan er drie thema's centraal in de REA en dat zijn schakelvoorzieningen voor anderstalige leerlingen, de samenhang tussen Jeugdmaatschappelijk werk, Zorgadviesteams, Zorg in en om School en het Centrum voor Jeugd en Gezin en voorzieningen voor risicoleerlingen.

Jeugd en speelruimte

- *Recht op vieze knieën - speelruimtebeleid 2009-2012*

De gemeente heeft een speelruimtebeleid ontwikkeld en beschreven. In de nota wordt gekeken naar formele en informele speelruimte.

In de gemeente Lisse zijn veel informele speelplekken. De gemeente wil kijken of deze plekken ook geschikt zijn als formele speelplekken en hen als zodanig benoemen.

Daarnaast wil de gemeente overeenstemming bereiken met de desbetreffende schoolbesturen om schoolpleinen te benutten als openbare speelplekken. Aan besloten speeltuinen wordt waar mogelijk een meer openbare functie gegeven.

De gemeente wil niet alleen standaard speeltoestellen plaatsen maar voor zover mogelijk uitgaan van andere dan de standaard speeltoestellen of natuurlijke spelaanleidingen en de daarbij behorende attributen. De gemeente wil de inrichting (ontwerp en inrichting) van de speelplekken zoveel mogelijk samen met de omwonenden en jeugd bepalen.

Jeugd en sport

- *Nota Sportbeleid 2010-2013 - Sport op de kaart*

In deze nota beschrijft de gemeente wat zij willen ten aanzien van onder andere jeugd en sport. Het doel van de gemeente Lisse is om de jeugd en jongeren te stimuleren en te motiveren om te gaan sporten en te blijven sporten. Hoe eerder kinderen in aanraking komen met sport en bewegen, hoe groter de kans dat kinderen op latere leeftijd blijven sporten en bewegen. Hiermee worden de maatschappelijke doelen, het verminderen van bewegingsarmoede, het tegengaan van overgewicht en het bevorderen van gezond gedrag al op jonge leeftijd gestimuleerd.

De gemeente richt zich vooral op de jongeren (12-18 jaar), omdat een deel van deze leeftijdsgroep stopt met sporten. De gemeente wil binnen de financiële mogelijkheden ondersteuning bieden aan initiatiefnemers die het sportaanbod voor jongeren willen uitbreiden met een trendy en spectaculaire sport(activiteit). Dit kan zowel georganiseerde sportbeoefening als ongeorganiseerde sportbeoefening zijn.

Sportstimuleringsprojecten voor de jeugd en jongeren zijn goed uit te voeren binnen het kader van de Brede Scholen en de landelijke Impuls Brede Scholen, Sport en Cultuur. De gemeente vindt het belangrijk dat de doelgroep actief betrokken wordt en dat er goed gekeken wordt naar de wensen en behoeften van jongeren.

Jeugd en (jeugd)zorg

- [Algemeen convenant jeugdbeleid / jeugdzorg 2009-2012](#)

Op regionaal niveau hebben de gemeenten en verschillende organisaties een convenant getekend waarin zij beloven beter samen te werken aan een betere zorg voor jeugdigen van 0-23 jaar en hun gezinnen. Zij hebben daartoe de basisprincipes beschreven en hun taken die ze hieraan koppelen.

- [Kadernota maatschappelijke ondersteuning 2008-2011 - Meedoen en meeleven in Lisse](#)

Met deze nota wil de gemeente Lisse deelname van alle Lissers aan de Lissese samenleving bevorderen. Ook mensen met een beperking, psychische of psychosociale problemen moeten kunnen meedoen! In de nota worden de hoofdlijnen van de Wet maatschappelijke ondersteuning geschetst. Vervolgens wordt aangegeven wat de gemeente Lisse hiervoor gaat doen. In deze nota wordt verwezen naar de (oude) nota jeugdbeleid Lisse. Er zijn geen nieuwe beleidspunten en/of actiepunten in deze nota verwoord ten aanzien van jeugd.

- [Centrum voor Jeugd en Gezin \(CJG\)](#)

Lisse heeft sinds 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin. Dit is een laagdrempelig en herkenbaar inlooppunt, waar iedereen terecht kan met alle vragen over opvoeden en opgroeien. Het CJG is bedoeld voor kinderen en jongeren van -9 maanden tot 23 jaar en hun opvoeders. Opvoeders zijn natuurlijk de ouders, daarnaast ook iedereen die met kinderen te maken heeft. Binnen het CJG zijn verschillende organisaties werkzaam. In Lisse zijn dit:

- Jeugdgezondheidszorg (het consultatiebureau en de schoolarts)
- Maatschappelijk werk
- Opvoedadviespunt

Naast dit fysieke inlooppunt is er ook digitaal informatie te vinden via internet. Voor volwassenen is dit www.cjglisse.nl en speciaal voor jongeren is de regionale CJG website www.hoezitdat.info beschikbaar.

Jeugd en accommodaties

- [Een prettig verblijf - Nota accommodatiebeleid 2008-2011](#)

In deze nota wordt de visie op het accommodatiebeleid beschreven. In deze visie zijn de accommodaties waar jongerenwerk wordt uitgevoerd, basisvoorzieningen en zijn daarmee een gemeentelijke kerntaak.

Jeugd en wonen

- *Ambities Woonvisie Lisse 2011*

De gemeente heeft haar ambities op het gebied van wonen geformuleerd in de nota Ambities Woonvisie Lisse 2011. In deze nota wordt de jeugd niet expliciet genoemd. Wel worden starters op de woningmarkt benoemd en dat zijn veelal jonge mensen. Een van de ambities is om de kans voor starters op de woningmarkt in de komende drie jaar te vergroten. Een andere ambitie is om voldoende sociale huurwoningen te houden om huishoudens met lage inkomens te blijven huisvesten.

Jeugd en cultuur

- *Cultuur maken we samen 2012-2015*

In deze nota worden beleidsdoelen ten aanzien van cultuurbeleid geformuleerd die betrekking hebben op alle inwoners in Lisse, waaronder ook de jeugd. De gemeente wil met dit nieuwe cultuurbeleid bewerkstelligen dat zoveel mogelijk inwoners kunnen deelnemen aan cultuur en hiervan kunnen genieten. In de nota worden beleidsdoelen geformuleerd die (in)direct met de jeugd hebben te maken. Het gaat om het vergroten van het cultuuraanbod en de cultuurparticipatie en de voortzetting en verbreding van de cultuureducatie. Daartoe wil de gemeente ervoor zorgen dat de faciliteiten die een cultureel aanbod mogelijk maken aanwezig zijn. Daarnaast wil zij de samenwerking bevorderen tussen culturele instellingen onderling en met andere organisaties in het maatschappelijke veld waardoor het culturele aanbod en de kwaliteit mogelijk kunnen worden vergroot.

Jeugd en maatschappelijke deelname

- *Minimabeleid*

De gemeente Lisse heeft beleid voor minima. Een aantal regelingen komt ten goede aan gezinnen met kinderen, met als doel dat kinderen mee kunnen doen aan de samenleving. Gezinnen met een laag inkomen kunnen in aanmerking komen voor een vergoeding van sociaal, culturele en sportieve activiteiten van de kinderen.

Jeugd en ouderen

- *Nota Ouderenbeleid 2009 - 2012*

Een van de uitgangspunten in deze nota is: verschillende generaties leren van elkaar. Ontmoeting tussen verschillende generaties houdt mensen vitaal en voorkomt kwetsbaarheid. Gezamenlijke activiteiten hebben waarde voor alle deelnemers. Actiepunten uit de nota zijn o.a. dat de gemeente het initiatief neemt met de aanbieders van wonen-welzijn-zorg na te gaan waar en hoe intergenerationele activiteiten ingezet kunnen worden. Verder faciliteert en moedigt de gemeente initiatieven aan door (subsidie)beleid en werkt zij aan het vergroten van bewustwording bij inwoners wat betreft intergenerationeel werken. Jong en oud zijn van nut voor elkaar en dat is nog leuk ook!

4 Speerpunten 2012-2016

Naast het bestaande beleid, zoals beschreven in hoofdstuk 3.5 gaan we de komende periode (2012-2016) ons binnen het jeugdbeleid richten op de volgende speerpunten.

4.1 Jongerenwerk

Het jongerenwerk is een laagdrempelige voorziening voor alle jongeren. Dat aansluit op de vraag van de jeugd. Het is een voorziening met een uitnodigend activiteitenaanbod.

Doel en taken jongerenwerk

Een jongerenwerker geeft ondersteuning en begeleiding aan individuele en groepen jongeren, als onderdeel van hun sociale leefomgeving, in hun persoonlijke en sociale ontwikkeling naar volwassenheid.

Het doel van het jongerenwerk is een veranderingsproces op gang te brengen bij jongeren zodat de sociaal maatschappelijke en persoonlijke positie van jongeren direct of op korte of op lange termijn verbetert. De vorm van begeleiding en ondersteuning is vooral coachend en is daarmee te onderscheiden van hulpverlening door andere beroepsgroepen.

Het professioneel jongerenwerk heeft een agogische taak. Zij zijn naast ouders en school, belangrijke opvoeders in onze samenleving. Dit uit zich in het feit dat jongerenwerkers zich primair bezig houden met gedrag(verandering) van jongeren. Activiteiten zijn vrijwel nooit een doel op zich maar een *middel* om bijvoorbeeld in contact te komen met jongeren, vertrouwen op te bouwen, te signaleren en bepaald gedrag te stimuleren of af te remmen. Een voorbeeld: tijdens een kookactiviteit wordt aandacht besteed aan bijvoorbeeld samenwerking en gezonde voeding en springt de jongerenwerker in op actuele onderwerpen die de revue passeren. Het gaat dus niet zozeer om goed leren koken.

Met het bovenstaande in het achterhoofd zal het jongerenwerk allereerst beoordeeld worden op wat zij met jongeren hebben bereikt en daarna op het aantal jongeren dat deelneemt aan een activiteit. Hiervoor dient op een duidelijke, inzichtelijke manier gerapporteerd en geregistreerd te worden. Het jongerenwerk brengt daartoe jongeren en groepen jongeren in kaart, maakt daar analyses van en monitort hen in de loop van de tijd.

Het gesubsidieerde, professionele jongerenwerk in Lisse heeft de volgende kerntaken.

1. Contact leggen en onderhouden, informatie verzamelen en signaleren
2. Activering en participatie
3. Programma's en activiteiten uitvoeren
4. Vorming, voorlichting en opvoeding
5. Doorverwijzing, participatie in netwerken en samenwerking met partners

Doelgroep

Het jongerenwerk in Lisse is voor alle jongeren van 12-18 jaar. De leeftijdsgrenzen worden echter niet strak gehanteerd. Het een en ander is tenslotte afhankelijk van hoe een jongere zich gedraagt ten opzichte van zijn werkelijke leeftijd. Zo kunnen jongeren van 20 jaar die extra begeleiding nodig hebben, nog prima door het jongerenwerk worden

bediend. Verder zal het jongerenwerk ook aandacht besteden aan jongeren onder de 12 jaar. Zij kunnen op een laagdrempelige manier kennis maken met het jongerenwerk en daar zullen de activiteiten voor deze leeftijdsgroep dan ook op gericht zijn, maar zijn niet de primaire doelgroep van het jongerenwerk.

We weten dat zo'n vijftien procent van de jongeren extra aandacht nodig heeft. Bijvoorbeeld omdat ze opgroeien in omstandigheden met veel risico's. Het jongerenwerk probeert bij deze doelgroep hun kans op problemen thuis, op school of in de vrije tijd zo klein mogelijk te maken. Het biedt een weg terug voor jongeren die al in de problemen zijn geraakt. De belangrijkste aandacht dient ook uit te gaan naar jongeren die extra aandacht nodig hebben en risico lopen. Risicjongeren zijn jongeren die problemen hebben op tenminste twee van de vier onderdelen betreffende de leefgebieden school/werk, gezin en vrije tijd enerzijds en gedragsstoornissen anderzijds, en daarmee samenhangend risicogedrag vertonen, maar waarvan verondersteld wordt dat zij door middel van interventie het risicogedrag kunnen beheersen en weer een positief toekomstperspectief hebben.

Het jongerenwerk is in Lisse in eerste instantie gericht op groepen maar zo nodig wordt individuele begeleiding geboden. Deze individuele begeleiding is nadrukkelijk geen hulpverlening. Sommigen jongeren hebben wel hulpverlening nodig. De jongerenwerker verwijst hen naar de juiste instantie. Dit betekent voor het jongerenwerk dat zij de sociale kaart op het gebied van de jeugd goed kent en dat zij alle sleutelfiguren kent en weet te vinden.

Binnen het jongerenwerk wordt gewerkt met zowel meiden als jongens. Het jongerenwerk dient er dan ook naar te streven om evenveel jongens als meiden te bedienen. Tijdens de ambulante werkzaamheden zal deze verdeling niet altijd opgaan om de simpele reden dat er meer jongens op straat vertoeven dan meiden.

[Kwaliteit van het jongerenwerk](#)

Aan het jongerenwerk worden (steeds meer) eisen gesteld. Naast dat jongerenwerkers kennis moeten hebben van jongeren, jongerencultuur en trends, hebben zij ook kennis nodig van coaching en begeleiding, signaleren, groepsvorming en groepbeïnvloeding, sturing van gedrag, voorlichting en educatie, organiseren etc. Om deze kennis up to date te houden is het belangrijk dat jongerenwerkers regelmatig (bij)geschoold worden en intervisie krijgen over hoe zij hun werkzaamheden uitvoeren.

[De aandachtspunten voor de komende periode zijn:](#)

[1. Ambulant jongerenwerk](#)

Ambulant jongerenwerk is vindplaatsgericht jongerenwerk. Jongeren worden opgezocht op plaatsen waar zij hun vrije tijd doorbrengen. Aan de ene kant wordt daarbij bekeken of er mogelijkheden zijn om jongeren te 'activeren' en aan de andere wordt bekeken of er obstakels zijn in hun persoonlijke omstandigheden die weggewerkt kunnen worden bijvoorbeeld door doorverwijzing. De jongerenwerker wil de binding van de jongere met de directie leefomgeving bevorderen en ontplooiingskansen versterken.

Het jongerenwerk in Lisse bestaat uit zowel accommodatie gebonden als ambulante werkzaamheden. Hoe de verdeling tussen de twee soorten werkzaamheden is, is afhankelijk van de actuele situatie, maar het ambulante werk zal ongeveer 20% bedragen van het totaal. Dit mede omdat de gemeente aandacht wil voor jongeren die extra aandacht nodig hebben en deze jongeren zijn regelmatig op straat te vinden. In totaal is in Lisse 93 uur (2,6 fte) professioneel jongerenwerk beschikbaar, dus er zal gemiddeld 18 uur ambulant werk worden verricht. De specifieke taken binnen het ambulante werk zijn:

- Contact leggen en onderhouden met jongeren op straat
- Signaleren van vragen en problemen
- Jongeren toeleiden naar activiteiten en/of voorzieningen
- Samen met jongeren organiseren van activiteiten op straat
- Het in kaart brengen van (groepen) jongeren en ontmoetingsplekken op straat
- Intermediair zijn tussen jongeren en bewoners die overlast ervaren

Het jongerenwerk neemt deel aan overleg over (groepen) jongeren op straat. Hierin zullen signalen en overlastproblematieken worden besproken ten aanzien van groepen in de openbare ruimte.

2. Accommodatiegebonden jongerenwerk

Accommodatie gebonden jongerenwerk werkt vanuit een voor jongeren aantrekkelijke accommodatie of meerdere. Deze accommodatie is geen doel op zich maar een plaats waar jongeren een deel van hun leven, hun vrije tijd, door kunnen brengen. Het jongerenwerk biedt vraaggerichte activiteiten met en voor de jeugd in een veilige en verantwoorde omgeving waar zij kunnen ontmoeten, leren en ontplooien.

Het accommodatie gebonden jongerenwerk in Lisse werkt outreachend, wat betekent dat het jongerenwerk jongeren opzoekt op plaatsen waar ze vaak en graag komen en probeert jongeren naar zich toe te trekken. Het jongerenwerk is niet zonder meer afhankelijk van een vaste accommodatie en kan op verschillende plaatsen opereren. Zo kunnen er bijvoorbeeld werkzaamheden plaatsvinden in de Greef, op school, op straat etc. en zo veel mogelijk in samenwerking met andere partijen.

3. Jongerenwerk en het CJG

Het jongerenwerk in Lisse is een laagdrempelige voorpost van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het jongerenwerk heeft tenslotte veel contact met jongeren en signaleert vragen en eventuele problemen. Het jongerenwerk heeft verschillende taken ten aanzien van het CJG:

- Het jongerenwerk is een voorpost voor het CJG. Het jongerenwerk informeert jongeren actief over het CJG en over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn (bv. drugs, seksualiteit, alcohol, roken etc.). Dit kan individueel of groepsgewijs (bv voorlichting op locatie).
- Het jongerenwerk verwijst jongeren door naar het CJG.
- Het jongerenwerk overlegt met het CJG over individuele jongeren. Zij brengen informatie en/of zorgen in, laten zich adviseren of voeren preventieve werkzaamheden uit.

- Het jongerenwerk geeft begeleiding en ondersteuning aan jongeren. Dit is vooral coachend en daarmee te onderscheiden van hulpverlening. Het jongerenwerk verleent dus geen hulp aan jongeren.

4. Talentontwikkeling

Het beleid ten aanzien van jeugd heeft een positieve insteek (positief jeugdbeleid). Binnen het jongerenwerk vertaalt dit zich in een positieve benadering van jongeren en talentontwikkeling. Jongeren worden aangesproken op hun talenten en deze worden zo mogelijk verder ontwikkeld. Dit kan zijn op verschillende gebieden zoals muziek, creativiteit, cultuur, organiseren, sport, begeleiden van andere jongeren etc.

5. Agogische ondersteuning aan vrijwilligersorganisaties

De agogische aanpak onderscheidt het professioneel jongerenwerk van de organisaties die activiteiten voor jongeren organiseren. Deze organisaties organiseren veelal activiteiten waarbij de activiteit doel op zich is. De activiteiten hebben niet primair een opvoedend karakter.

De gemeente Lisse vindt deze activiteiten echter wel belangrijk en geeft organisaties de mogelijkheid om hiervoor subsidie aan te vragen. (zie hoofdstuk 4.3) Daarnaast biedt de gemeente Lisse de mogelijkheid aan vrijwilligersorganisaties om ondersteuning te krijgen van het professioneel jongerenwerk op het agogische vlak.

Acties

- In de subsidieafspraken met Stichting Welzijn Hillegom, waar het jongerenwerk vanaf 2012 is ondergebracht, worden punten zoals de rol van het jongerenwerk binnen het CJG, de inzet in ambulante werkzaamheden, de outreachende rol van het jongerenwerk, het werken aan talentontwikkeling en de agogische ondersteuning van vrijwilligersorganisatie opgenomen en gespecificeerd.
- De samenwerkingsafspraken tussen het jongerenwerk en het CJG worden gespecificeerd en beschreven.

4.2 Jeugdparticipatie

Jeugdparticipatie is het actief betrekken van kinderen en jongeren bij beslissingen over en vormgeving van de samenleving. Dit kan structureel, projectmatig, beleidsmatig en uitvoerend. Jeugdparticipatie impliceert het serieus nemen van kinderen en jongeren. Participatie van jeugdigen is van belang voor de gemeente Lisse en is onlosmakelijk verbonden met de bovenstaande twee speerpunten. Participatie van jeugdigen kent verschillende vormen:

- Maatschappelijke participatie
- Beleidsparticipatie
- Participatie voor en bij de uitvoering

Maatschappelijke participatie

Zinnvolle vrijetijdsbesteding speelt een belangrijke rol in de brede ontwikkeling van jeugdigen. Jeugdigen moeten tenslotte bepaalde vaardigheden aanleren om later als

volwassenen zelfstandig te kunnen deelnemen aan de maatschappij. Zij leren deze vaardigheden niet alleen in een gezin of op school, maar ook in hun vrije tijd. Door bijvoorbeeld actief deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten kunnen jongeren leren omgaan met verantwoordelijkheden, samenwerken, keuzes maken, een sociaal netwerk opbouwen en onderhouden, zelfvertrouwen opbouwen etc.. De gemeente Lisse ziet de maatschappelijke participatie van jeugdigen dan ook als een middel om ontwikkelingskansen van jeugdigen te vergroten. Actieve betrokkenheid van jeugdigen bij hun leefomgeving draagt bij aan een goed leefklimaat binnen de buurt en de gemeente.

Beleidsparticipatie

Een andere vorm van participatie is het betrekken van jeugdigen bij het ontwikkelen van (jeugd)beleid. De gemeente Lisse heeft de ambitie om jeugdparticipatie een belangrijkere plek te laten innemen.

Jeugd betrekken bij het beleid dat voor hen bestemd is. De redenen daarvoor zijn velerlei: door de jeugd bij beleid te betrekken ontstaat een betere aansluiting tussen de leefwereld, belevingen en behoeften van de jeugd en het gemeentelijk beleid en het aanbod van voorzieningen. Er ontstaat een kwalitatief beter beleid en aanbod voor de jeugd. Een tweede reden is dat de jeugd van nu de volwassenen van later zijn. Zij zullen later de samenleving vormgeven. De samenleving heeft er daarom belang bij dat mensen zich verantwoordelijk voelen en zich inzetten voor anderen. Een laatste reden is dat de jeugd net als volwassenen recht heeft op een eigen plek en recht op eigen wensen, belangen en behoeften. Door de jeugd te laten deelnemen aan beleids- en besluitvorming worden deze rechten erkend.

Voordat jeugd bij beleid betrokken kan worden, moeten er echter aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. De gemeente zal hierin moeten investeren. Niet alleen op dit moment, maar ook in de toekomst. Het gaat niet alleen om een actieve betrokkenheid en binding van jeugdigen met de samenleving, maar ook om het werken aan een samenleving die daar op ingesteld is. Jeugdparticipatie kost geld en tijd. Daarnaast moet er een open, eerlijke en enthousiaste houding zijn van de politiek en het ambtenarenapparaat. Eén enthousiaste ambtenaar is niet voldoende.

Wanneer jongeren betrokken worden bij het gemeentelijk beleid, is tweerichtingsverkeer noodzakelijk. Veel zaken liggen reeds vast in de denk- en leefwereld van volwassenen, met hun waarden en normen, hun werkwijzen en procedures, hun maatregelen en voorzieningen, hun organisaties en instanties. Datgene wat jeugdigen zelf vinden en willen, moet doorgaans passen in de kaders van de volwassenenwereld. Op zichzelf is dit begrijpelijk. Jeugdigen zijn tenslotte vaak minder zelfstandig, kunnen minder verantwoordelijkheid dragen, hebben minder kennis en inzicht over veel zaken. Meestal ligt hier de zorg van volwassenen aan ten grondslag. Volwassenen hebben het beste voor met de jeugd. Wat de jeugd wil en hoe zij dat willen moet echter niet vergeten worden.

Jeugdparticipatie kent verschillende gradaties en daar moet een keuze in worden gemaakt. Het kan breed zijn (er wordt over veel beleidsterreinen gesproken) of heel smal (er wordt alleen ingegaan op bijvoorbeeld de vrijetijdsbesteding van de jeugd). Participatie kan verder incidenteel of structureel zijn. Ook is van belang om te kiezen voor een bepaalde mate van participatie. Gaat het om het informeren van jongeren, het

verkrijgen van informatie van jongeren, consultatie of advies van jeugdigen of om medezeggenschap van jeugdigen?

De gemeente Lisse wil de jeugd betrekken bij de vorming van beleid. Zij wil de jeugd informeren, raadplegen en hen een adviserende rol geven. In welke mate men de jeugd wil betrekken, is afhankelijk van het onderwerp.

Acties

Er zullen verschillende methodieken worden ingezet om de jeugd te betrekken bij haar beleid. Welke methodieken dit zijn is afhankelijk van het onderwerp. Belangrijk is dat de methodiek aansluit bij de leefwereld van jongeren. De gemeente kiest er voor om structureel iets te doen met jeugdparticipatie maar kiest niet voor structurele methodieken zoals het instellen van een jongerenraad. Voorbeelden van aansprekende methodieken voor jongeren zijn:

- Een interactieve campagne via de mobiele telefoon maakt het mogelijk om eenmalig of structureel in gesprek te gaan met de doelgroep op een snelle, effectieve en vooral leuke manier die past bij de jeugd. Een voorbeeld daarvan is MoRe. Hoe werkt MoRe? Respondenten kunnen zelf het initiatief nemen om deel te nemen aan een campagne door de QR code te scannen met hun mobiel, of te sms-en. Indien 06 nummers bekend zijn, kunnen de respondenten ook via een sms uitgenodigd worden. Ze kunnen dan deelnemen aan een kort onderzoek. De resultaten zijn na het beantwoorden van de vragen direct voor de gemeente beschikbaar.
- In jongerenpanels en bijvoorbeeld een Lagerhuisdebat kunnen jongeren eenmalig, hun mening geven en discussiëren over onderwerpen die voor hen belangrijk zijn. De jongerenpanels kunnen worden gehouden op plaatsen waar al veel jongeren komen.
- Speeddaten met de wethouder en stappen met het College van B&W. Tijdens deze twee activiteiten zoekt het College van B&W de jongeren op. Samen met jongeren gaan de collegeleden op stap in het uitgaansleven en hebben jongeren de mogelijkheid om kort en bondig hun mening en te geven, vragen te stellen en/of problemen aan de orde te stellen.
- De gemeente biedt maatschappelijke stageplekken aan, die gericht zijn op kennismaken met gemeentelijke taken en gemeentelijke politiek. Bijvoorbeeld in een project over zwerfafval dat via het Buurtgericht werken wordt ontwikkeld, of het project Jongeren Adoptie Plan (JAP) waarbij jongeren kennis kunnen maken met de lokale politiek.

Participatie voor en bij de uitvoering van activiteiten en realisatie van voorzieningen

Jongeren kunnen goed meedenken over activiteiten en voorzieningen die voor henzelf en hun leeftijdsgenoten bedoeld zijn. Zij kennen de doelgroep tenslotte als geen ander. Het is eigenlijk niet meer dan logisch om de jeugd dus te betrekken bij de ontwikkelingen en uitvoering van activiteiten en voorzieningen. Toch werkt dit niet altijd zo in de praktijk omdat het niet altijd even makkelijk is om jongeren te (blijven) motiveren. Dit vergt een continue aandacht maar ook geduld en kennis van de leefwereld van jongeren.

De gemeente Lisse wil de jeugd laten adviseren, coproduceren en laten meebeslissen als het gaat om de realisatie van activiteiten en voorzieningen. Ook hier is de mate van participatie afhankelijk van het onderwerp.

Niet alleen de gemeente is een belangrijke partij als het gaat om haar rol en taak bij jeugdparticipatie, maar ook de organisaties in Lisse die met jeugd werken. De gemeente vindt dit belangrijk en wil dit stimuleren binnen de organisaties die met jeugd werken.

Acties

- De gemeente neemt in de subsidieafspraken het belang van participatie op.
- Wanneer de gemeente een voorziening voor jeugd wil realiseren, wordt de jeugd altijd betrokken in het proces. Jeugdparticipatie heeft een vaste plek in de planvorming. Intermediairs kunnen een rol spelen in het benaderen en betrekken van de jeugd, waarbij aandacht moet zijn voor de vorm, zoals sms, facebook/hyves, persoonlijke contacten of een digitaal panel.
- Elk jaar vindt een participatietraject plaats waarvan de vorm bepaald wordt door de dan geldende actualiteit en trends.

4.3 Vrije Tijd

Vrije tijd is de tijd die men niet hoeft te besteden aan verplichte of noodzakelijke activiteiten zoals school, werk en zorg. Vrije tijd wordt geassocieerd met de mogelijkheid om dat te doen wat men graag doet. Vrije tijd biedt kinderen en jongeren de gelegenheid om een eigen sociaal kader te scheppen, te 'oefenen' met waarden en normen van thuis en school, het zoeken naar grenzen of anders gezegd 'het experimenteren in de grote buitenwereld'. De vele sport-, en jeugdverenigingen, jongerenwerk en dergelijke die de gemeente Lisse kent, zijn derhalve van niet te onderschatten belang in de sociaal-emotionele ontwikkeling van jeugdigen. Ook in deze leefwereld blijft het signaleren van eventuele problemen door de medeopvoeders een belangrijk aspect voor de ontwikkeling van jeugdigen.

Veel aanbod voor jongeren

Veel mensen die met jongeren werken in Lisse benoemen dat er voldoende te doen is in Lisse. Er is aanbod vanuit het vrijwillige kader zoals sportverenigingen, scouting, speeltuinverenigingen, The Gate en Static en aanbod vanuit professionele organisaties zoals het jongerenwerk.

Dit beeld wordt grotendeels bevestigd in de gesprekken met 200 jongeren uit Lisse. Hier komt naar voren dat de jeugd over het algemeen tevreden is over het vrijetijdsaanbod in Lisse. "*Lisse is best wel chill*" wordt er letterlijk gezegd door jongeren. Er worden echter ook zaken gemist.

Ontmoetingsmogelijkheden

Datgene wat het meest gemist wordt is een laagdrempelige ontmoetingsplek binnen die geregeld open is (hierbij wordt The Gate als voorbeeld genoemd). Ook een ontmoetingsplek buiten wordt gemist waar je als jongere niet wordt weggestuurd. Er zijn, in de beleving van de jeugd van Lisse, nu wel ontmoetingsplekken maar niet voldoende.

Jongeren die op straat rondhangen zijn daar vrijwel allemaal om anderen te ontmoeten. Veel jongeren hangen rond om zo even aan de waan van alledag en controle van ouders te ontkomen. Om verschillende redenen ontmoeten deze jongeren elkaar daarom op straat. Omwonenden vinden groepen jongeren soms bedreigend. Jongeren geven op hun beurt aan dat zij zich mateloos ergeren aan meldingen van overlast als zij in hun beleving alleen maar ergens staan. Jongeren hebben echter recht om gebruik te maken van de openbare ruimte, mits de gebruikelijke regels in acht worden genomen. Het is redelijk om van jongeren te verwachten dat zij beseffen dat de manier waarop zij met de openbare ruimte omgaan door de andere wijkbewoners niet altijd als prettig wordt ervaren. Dat zegt iets over de tolerantie en acceptatie die jonge en volwassen wijkbewoners voor elkaar op (willen) brengen.

De gemeente Lisse vindt dat jongeren recht hebben op een plek in de buitenruimte. Het 'hangen' op straat is iets van alle jaren en de aanwezigheid van jongeren op straat is niet per definitie een probleem. Dat wordt pas problematisch wanneer de jongeren norm overschrijdend gedrag vertonen dat door de omgeving als hinderlijk of overlast gevend wordt ervaren.

Acties

- In de opdracht voor het jongerenwerk wordt het realiseren van een open inloop voor jongeren, die regelmatig open is, opgenomen. Deze open inloop dient op een plek te zijn die voor de doelgroep laagdrempelig en veilig is.
- Klachten of signalen van burgers over gedrag op ontmoetingsplekken pakken we snel op. Dit betekent dat we de dialoog tussen jongeren en bewoners faciliteren en samen zoeken naar een oplossing. De gemeente (ambtenaar veiligheid, buurtregisseur, ambtenaar jeugdbeleid), jongerenwerk en politie werken daarbij samen.
- Er is een subsidieregeling van € 15.000 per jaar voor activiteiten voor jongeren. Om in aanmerking te komen voor deze regeling moet de aanvraag aan de volgende voorwaarden voldoen:
De activiteit moet met, voor en door de Lissese jeugd worden georganiseerd. De activiteit moet plaatsvinden in Lisse en is primair bedoeld voor de doelgroep 12-18 jaar.
- Het bestaande budget voor activiteiten in de Greef wordt gecontinueerd (€ 15.000).

Hoofdstuk 5 Samenvatting en planning

Deze nota jeugd beleid kent verschillende acties, zowel de acties behorende bij de drie speerpunten jongerenwerk, participatie en vrije tijd, als bij regierol van de gemeente. In onderstaande tabel worden ze weergegeven met daaraan gekoppeld wie verantwoordelijk is voor de realisatie en welke kosten ermee gemoeid zijn.

Actie	Planning in tijd	Kosten	Verantwoordelijk	Betrokken partijen
1. Meer beleids capaciteit vrijmaken voor preventief jeugd beleid en de regierol daarop	Voor 2012 gerealiseerd Voor 2013 e.v. voorstel opnemen in kadernota	P.m.	Afdelingshoofd	College en raad
2. De ambtenaar jeugd beleid heeft een coördinerende rol en fungeert als aanspreekpunt voor alle ambtenaren die betrokken zijn bij, een onderdeel van, het integrale jeugd beleid	Continue	Geen	Beleidsmedewerker jeugd beleid	Alle betrokken beleidsambtenaren
3. Minimaal 1 keer per jaar initieert de gemeente een netwerkbijeenkomst voor organisaties die met en voor jeugd in Lisse werken	jaarlijks	Geen	Beleidsmedewerker jeugd beleid	(Lokale) organisaties, zoals: jongerenwerk, onderwijs, Static, The Gate, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), politie etc.
4. In de subsidieafspraken met Stichting Welzijn Hillegom, waar het jongerenwerk vanaf 2012 wordt ondergebracht, worden punten zoals de rol van het jongerenwerk binnen het CJG, de inzet in ambulante werkzaamheden, de outreachende rol van het jongerenwerk, het werken aan talentontwikkeling en de agogische ondersteuning van vrijwilligersorganisatie opgenomen en gespecificeerd	Jaarlijks	Subsidie jongerenwerk (zie toelichting)	Beleidsmedewerker jeugd beleid	Stichting Welzijn Hillegom
5. De samenwerkingsafspraken	Eerste	Geen, is	Coördinator CJG	Beleidsmedewerker

tussen het jongerenwerk en het CJG worden gespecificeerd en beschreven	kwartaal 2012	onderdeel van subsidieafspraken met jongerenwerk	Jongerenwerk	CJG en beleidsmedewerker jeugdbeleid
6. De gemeente neemt in de subsidieafspraken het belang van participatie op	Jaarlijks	Geen	Alle beleidsmedewerkers van aandachtsgebieden die op jeugd betrekking hebben	Jongerenwerk Gesubsidieerde voorzieningen
7. Wanneer de gemeente een voorziening voor jeugd wil realiseren, wordt de jeugd altijd betrokken in het proces. Jeugdparticipatie heeft een vaste plek in de planvorming. Intermediairs kunnen een rol spelen in het benaderen en betrekken van de jeugd, waarbij aandacht moet zijn voor de vorm, zoals sms, facebook/hyves, persoonlijke contacten of een digitaal panel.	Indien van toepassing	P.m.	Alle beleidsmedewerkers van aandachtsgebieden die op jeugd betrekking hebben	
8. Elk jaar vindt een participatietraject plaats waarvan de vorm bepaald wordt door de dan geldende actualiteit en trends	1 x per jaar	€ 5.000 per jaar	Beleidsmedewerker jeugdbeleid	Afdeling communicatie Jongerenwerk
9. De gemeente biedt maatschappelijke stageplekken aan, die gericht zijn kennismaken met gemeentelijke taken en gemeentelijke politiek	Jaarlijks	P.m.	Beleidsmedewerkers buurtgericht werken, jeugd en onderwijs	Voortgezet onderwijs in Lisse
10. In de opdracht voor het jongerenwerk wordt het realiseren van een open inloop voor jongeren, die regelmatig open is, opgenomen. Deze open inloop dient op een plek te zijn die voor de doelgroep laagdrempelig en veilig is	2012 realisatie, 2013 e.v. continuering	Eventuele kosten komen ten laste van de subsidie-regeling voor activiteiten voor jongeren (zie actiepunt 12)	Beleidsmedewerker jeugdbeleid Jongerenwerk	Onderwijs Sportvoorzieningen
11. Klachten of signalen van	Continue	P.m.	Beleidsmede-	Jongerenwerk

burgers over gedrag op ontmoetingsplekken pakken we snel op. Dit betekent dat we de dialoog tussen jongeren en bewoners faciliteren en samen zoeken naar een oplossing. De buurtregisseur, ambtenaar jeugdbeleid, jongerenwerk en politie werken daarbij samen.			werkers veiligheid buurtgericht werken en jeugdbeleid	Politie
12. Er is een subsidieregeling voor activiteiten voor jongeren. Om in aanmerking te komen voor deze regeling moet de aanvraag aan de volgende voorwaarden voldoen: De activiteit moet met, voor en door de Lissese jeugd worden georganiseerd. De activiteit moet plaatsvinden in Lisse en is primair bedoeld voor de doelgroep 12-18 jaar.	Jaarlijks	€15.000	Beleidsmedewerker jeugdbeleid	
13. Het bestaande budget voor activiteiten in de Greef voor jongeren van 16 tot en met 23 jaar wordt gecontinueerd	Jaarlijks	€15.000	Beleidsmedewerker jeugd	

Toelichting

De kosten van bovengenoemde actiepunten worden betaald uit budgetten opgenomen in de gemeentelijke begroting:

1. Activiteiten Jeugd en Jongeren	€ 25.000
2. De Greef bijdrage activiteiten 16+	€ 15.000
3. Jongerenwerk	€ 170.000

Het budget van € 25.000 voor Activiteiten Jeugd en Jongeren wordt besteed aan de subsidieregeling voor activiteiten voor jongeren, participatieprojecten en de pm posten die genoemd zijn in bovenstaande tabel.

In de gemeentelijke begroting 2012 is €170.000 opgenomen voor het jongerenwerk. Het is bekend dat de kosten hoger worden, door de overname naar Stichting Welzijn Hillegom per 1 januari 2012. Hoe hoog de extra kosten zullen zijn is nog niet bekend. In de kadernota 2013 zullen extra middelen worden gevraagd.

Tot slot de benodigde formatie. Voor het uitvoeren van deze nota is naar schatting 0,5 fte nodig in 2012. Voor de jaren daarna wordt een concreet voorstel gedaan in de Kadernota 2013.